Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod Y Cyngor

Cyfarfod Aml-Leoliad - Siambr y Cyngor, Neuadd y Ddinas / MS Teams

Dydd Iau, 6 Hydref 2022 am 5.00 pm

Yn Bresennol: Y Cynghorydd J P Curtice (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Y Cynghorydd(wyr)	Y Cynghorydd(wyr)	Y Cynghorydd(wyr)
C Anderson	P R Hood-Williams	J D McGettrick
M Bailey	B Hopkins	A J O'Connor
S Bennett	D H Hopkins	D Phillips
P N Bentu	O G James	C L Philpott
P M Black	L James	J E Pritchard
A Davis	Y V Jardine	S Pritchard
P Downing	A J Jeffery	A Pugh
C R Doyle	D H Jenkins	S J Rice
M Durke	M Jones	K M Roberts
V M Evans	S M Jones	B J Rowlands
E W Fitzgerald	L R Jones	R V Smith
R Fogarty	J W Jones	A H Stevens
R Francis-Davies	S Joy	R C Stewart
N Furlong	S E Keeton	L G Thomas
L S Gibbard	H Lawson	W G Thomas
F M Gordon	M B Lewis	M S Tribe
K M Griffiths	W G Lewis	G D Walker
H J Gwilliam	A S Lewis	L V Walton
J A Hale	P Lloyd	T M White
V A Holland	M W Locke	R A Williams
C A Holley	N L Matthews	

Swyddog(ion)

Gareth Borsden	Swyddog Gwasanaethau Democrataidd
Huw Evans	Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd
David Howes	Prif Swyddog y Gwasanaethau Cymdeithasol
Tracey Meredith	Prif Swyddog Cyfreithiol
Martin Nicholls	Prif Weithredwr Dros Dro
Ben Smith	Cyfarwyddwr Cyllid / Swyddog Adran 151

Ymddiheuriadau am absenoldeb

Y Cynghorydd(wyr): A M Day, C R Evans, T J Hennegan, M H Jones, E J King, E T Kirchner, R D Lewis, P N May a/ac F D O'Brien

48. Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Rhoddodd y Prif Swyddog Cyfreithiol gyngor ynghylch y cysylltiadau personol a rhagfarnol posib y gallai fod gan gynghorwyr a swyddogion ag eitemau ar yr agenda.

Atgoffodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd gynghorwyr a swyddogion y dylid llenwi'r daflen "Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol" dim ond os oes gan y cynghorydd/swyddog fudd i'w ddatgan. Nid oes angen dychwelyd ffurflenni os nad oes unrhyw beth i'w ddatgan. Hysbyswyd cynghorwyr a swyddogion hefyd y dylid datgan unrhyw fudd ar lafar ac yn ysgrifenedig ar y daflen.

Yn unol â darpariaethau'r Côd Ymddygiad a fabwysiadwyd gan Ddinas a Sir Abertawe, datganwyd y cysylltiadau canlynol:

1) Datganodd y Cynghorydd D H Jenkins gysylltiad personol â Chofnod 61 "Recriwtio Cynghorydd Cymuned/Tref i'r Pwyllgor Safonau".

2) Datganodd y Cynghorwyr J P Curtice, N L Matthews, K M Roberts ac A H Stevens gysylltiad personol a rhagfarnol â Chofnod 61 "Recriwtio Cynghorydd Cymuned/Tref i'r Pwyllgor Safonau" a gadawodd y cyfarfod cyn i'r eitem gael ei hystyried.

3) Datganodd y Cynghorydd C A Holley gysylltiad personol a rhagfarnol â Chofnod 63 "Cwestiynau Cynghorwyr – Cwestiwn 3" a gadawodd y cyfarfod cyn i'r eitem gael ei hystyried.

4) Datganodd y Cynghorydd A Pugh gysylltiad personol â Chofnod 64, sef "Hysbysiad o Gynnig - Cymru Ddi-niwclear".

49. Cofnodion.

Penderfynwyd cymeradwyo'r cofnodion canlynol a'u llofnodi fel cofnod cywir:

1) Cyfarfod Cyffredin y Cyngor a gynhaliwyd ar 1 Medi 2022 yn amodol ar ddangos bod y Cynghorwyr C Anderson a P M Black yn bresennol ynddo.

50. Ymatebion ysgrifenedig i gwestiynau a ofynnwyd yng Nghyfarfod Cyffredinol Diwethaf y Cyngor.

Cyflwynodd y Prif Swyddog Cyfreithiol adroddiad gwybodaeth a oedd yn nodi'r ymatebion ysgrifenedig i gwestiynau a ofynnwyd yn y cyfarfod cyffredin diwethaf o'r cyngor.

51. Cyhoeddiadau'r Aelod Llywyddol.

a) Menter Masnacheiddio ac Entrepreneuriaeth Orau yng Ngwobrau Gwasanaeth Blynyddol y Gymdeithas Rhagoriaeth mewn Gwasanaeth Cyhoeddus (APSE) 2022

Llongyfarchodd yr Aelod Llywyddol y cyngor am ennill y Fenter Masnacheiddio ac Entrepreneuriaeth Orau yng Ngwobrau APSE 2022 gyda'r fenter "Marchnad Abertawe: Yn greiddiol i ganol y ddinas a'r economi leol'.

52. Cyhoeddiadau Arweinydd y Cyngor.

a) Gêm Ail Gyfle Cwpan y Byd Merched Cymru 2022

Dywedodd Arweinydd y Cyngor fod Tîm Pêl-droed Merched Cymru 90 munud i ffwrdd yn unig o gyrraedd rownd derfynol gêm ail gyfle Cwpan y Byd. Byddent yn croesawu Bosnia-Herzegovina yn rownd gynderfynol y gemau ail gyfle yng Nghaerdydd y noson honno. Roedd yn dymuno pob llwyddiant iddynt ar ran y cyngor.

b) Addasiad Cyllidol/Cyllideb Fach

Cyfeiriodd Arweinydd y Cyngor at yr Addasiad Cyllidol/y Gyllideb Fach ddiweddar gan ddweud ei fod wedi effeithio'n sylweddol ar werth y Bunt (£) yn erbyn Doler yr UD ($). Mae hyn yn ei dro wedi cynyddu'r pwysau ar fil ynni'r cyngor.

Galwodd ar y rheini â dylanwad i lobïo Llywodraeth y DU i ymestyn y cap Ynni tu hwnt i 1 Mawrth 2023.

c) Ailgychwyn Calon

Dywedodd Arweinydd y Cyngor fod Diwrnod Ailgychwyn Calon yn cynyddu ymwybyddiaeth o ataliad y galon ac yn helpu pobl i ddysgu sut i adfywio'r galon a'r ysgyfaint (CPR), gan roi sgiliau achub bywyd a'r hyder iddyn nhw eu defnyddio. Bydd y diwrnod Ailgychwyn Calon nesaf yn digwydd ar 16 Hydref 2022.

Mae tua 30,000 o ataliadau'r galon y tu allan i'r ysbyty yn digwydd bob blwyddyn ym Mhrydain. Yn anffodus, mae llai nag 1 o bob 10 o bobl yn goroesi'r ataliadau y galon hyn. Gall perfformio CPR fwy na dyblu'r siawns o oroesi mewn rhai achosion.

Fel y nodwyd eisoes, rydym yn awyddus i sicrhau mai Abertawe yw’r ddinas gyntaf yn y DU i groesawu diffibrilwyr ac fel rhan o'r daith honno a'i chysylltu ag Ailgychwyn Calon, rwyf wedi trefnu hyfforddiant CPR a defnyddio diffibrilwyr i'w ddarparu gan Heartbeat Trust UK, yn rhad ac am ddim i'r holl Gynghorwyr. Bydd hyfforddiant yn cymryd oddeutu awr a bydd y Tîm Gwasanaethau Democrataidd yn anfon y dyddiadau'n fuan.

53. Cwestiynau gan y Cyhoedd.

Gofynnodd Mary Jones o CND Abertawe/CND Cymru gwestiwn mewn perthynas â Chofnod 64 "Hysbysiad o Gynnig – Cymru Ddi-niwclear".

Ymatebodd y Cynghorydd L S Gibbard.

54. Gwasanaeth Tân Ac Achub Canolbarth a Gorllewin Cymru -Cyflwyniad gan y Prif Swyddog Tânr.

Cafodd yr eitem ei thynnu'n ôl ar gais y Prif Swyddog Tân.

55. Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Llywodraeth ac Archwilio 2021/22.

Cyflwynodd Cadeirydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio 2021-2022 er gwybodaeth.

56. Adrodiad Blynnyddol 2021/22 - Prif Swyddog y Gwasanaethau Cymdeithasol.

Cyflwynodd Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol adroddiad a oedd yn darparu ei hanes ef o daith wella'r cyngor i 2021-2022, a pha mor dda y mae'r cyngor yn bodloni'i ofynion statudol o dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Roedd yr adroddiad yn adolygu meysydd i'w gwella'r llynedd ac yn nodi blaenoriaethau newydd ar gyfer 2017-2018. Roedd yr adroddiad yn nodi'r newidiadau sydd wedi digwydd o fewn y Gwasanaethau Cymdeithasol i gyflawni cynnydd tuag at ganlyniadau lles cenedlaethol.

Penderfynwyd:

1) Derbyn Adroddiad Blynyddol Cyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol 2021/2022.

57. Adolygu'r refeniw wrth gefn.

Cyflwynodd Swyddog Adran 151 adroddiad a oedd yn amlinellu adolygiad canol blwyddyn o sefyllfa'r Refeniw Wrth Gefn ac yn ceisio cytundeb ar unrhyw ailddosbarthiad o gronfeydd wrth gefn yn seiliedig ar ofynion presennol.

Penderfynwyd:

2) Cymeradwyo'r argymhellion a wnaed ym Mharagraffau 3.10 a 3.10 o'r adroddiad.

58. Adroddiad Sefydlogrwydd y Farchnad Ranbarthol Gorllewin Morgannwg.

Cyflwynodd Aelod y Cabinet dros y Gwasanaethau Gofal adroddiad a oedd yn ceisio cymeradwyaeth ar gyfer adroddiad Sefydlogrwydd y Farchnad Ranbarthol, sy'n offeryn i gynorthwyo'r Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol i gynllunio a chomisiynu gofal a chefnogaeth o ansawdd ar gyfer ei boblogaethau.

Penderfynwyd:

3) Nodi'r ffaith bod y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol wedi cymeradwyo'r yr adroddiad ar Sefydlogrwydd y Farchnad Ranbarthol ar 7 Gorffennaf 2022.

4) Cymeradwyo'r adroddiad ar sefydlogrwydd y farchnad ranbarthol a atodwyd yn Atodiad A yr adroddiad

Sylwer: Cyfeiriodd y Cynghorydd S J Rice at Dudalen 212 o'r adroddiad, yn benodol 7.9 "Gofal Cartref - Oedolion Hŷn" gan fynegi'i syndod bod nifer yr oriau a gomisiynwyd wedi gostwng 37% yn Abertawe. Gofynnodd am esboniad."

Dywedodd Aelod y Cabinet dros y Gwasanaethau Gofal y byddai ymateb ysgrifenedig yn cael ei ddarparu.

59. Polisi Lwfansau TGCh Cynghorwyr - Mai 2022 a thu hwnt.

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd a Phennaeth y Gwasanaethau Digidol a Chwsmeriaid adroddiad ar y cyd a oedd yn ceisio diwygio Polisi Lwfansau TGCh y Cynghorwyr i gyd-fynd yn well â'r taliadau TGCh i'r Aelodau Cyfetholedig Statudol er mwyn eu galluogi i gyflawni'u dyletswyddau. Roedd yr adroddiad yn cynnig talu 50% o'r hyn y mae Cynghorydd yn ei dderbyn mewn perthynas â'r taliad TGCh i'r Aelodau Cyfetholedig Statudol. Bydd y Lwfans Data a Ffôn yn aros heb ei newid ar 20%.

Penderfynwyd:

1) Cymeradwyo'r diwygiadau i Baragraffau 3.2 a 4.3 a'r newidiadau canlyniadol i Baragraff 6.8 ac Atodiad 1 i Bolisi Lwfansau TGCh y Cynghorwyr - Mai 2022 a Thu Hwnt ynghyd ag unrhyw newidiadau canlyniadol eraill.

2) Cyhoeddi'r fersiwn ddiwygiedig ar wefan y cyngor a'i rhannu â'r holl Gynghorwyr a'r Aelodau Cyfetholedig Statudol.

60. Election of Chair Pro-Tem

Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd y byddai angen ethol Cadeirydd Dros Dro ar gyfer yr eitem hon yn absenoldeb yr Aelod Llywyddol a'r Dirprwy Aelod Llywyddol.

Penderfynwyd ethol y Cynghorydd P Lloyd yn Gadeirydd Dros Dro.

Y Cynghorydd P Lloyd yn Llywyddu

61. Recriwtio Cynghorydd Cymuned / Tref i'r Pwyllgor Safonau.

Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd fod y Pwyllgor Safonau wedi cyfarfod ar 5 Hydref 2022 ac wedi cyfweld â'r ymgeisydd i fod yn gynrychiolydd y Cynghorydd Cymuned/Tref ar y Pwyllgor Safonau. Roedd y Pwyllgor wedi argymell y dylai'r cyngor benodi'r ymgeisydd.

Penderfynwyd:

3) Penodi'r Cynghorydd Tref, Carlo Rabaiotti o Gyngor Tref Gorseinon, yn gynrychiolydd Cynghorydd Cymuned/Tref y Pwyllgor Safonau.

4) Daw ei gyfnod yn y swydd i ben yn yr Etholiadau Llywodraeth Leol yn 2027; fodd bynnag, gall y cyngor ei ailbenodi ar gyfer un tymor arall yn y swydd.

Y Cynghorydd J P Curtice (Aelod Llywyddol a fu'n llywyddu)

62. Aelodaeth Pwyllgorau.

Cyflwynodd Aelod y Cabinet dros Wasanaethau Corfforaethol a Pherfformiad adroddiad a oedd yn gofyn am gymeradwyo'r enwebiadau/diwygiadau i wahanol Gyrff y Cyngor.

Roedd yr adroddiad hefyd yn rhestri newid i'r Cyrff a wnaed gan Arweinydd y Cyngor.

Comisiwn Gwirionedd Tlodi
Ychwanegu'r Cynghorwyr A S Lewis ac A Pugh.

Penderfynwyd diwygio aelodaeth cyrff y cyngor a restrir isod fel a ganlyn:

1) **Pwyllgor Datblygu Corfforaethol Newid yn yr Hinsawdd**
Tynnu enw'r Cynghorydd E T Kirchner.
Ychwanegu'r Cynghorydd H Lawson.

2) **Bwrdd Magu Plant Corfforaethol**
Tynnu enw'r Cynghorydd E J King.
Ychwanegu'r Cynghorydd H J Gwilliam.

3) **Pwyllgorau Trwyddedu Statudol/Cyffredinol ac Is-Bwyllgorau**
Tynnu enw'r Cynghorydd S Bennett.
Ychwanegu'r Cynghorydd M W Locke.

63. Cwestiynau gan y Cynghorwyr.

1) **'Cwestiynau Atodol' Rhan A**

Cyflwynwyd wyth (8) 'Cwestiwn Atodol' Rhan A. Ymatebodd Aelod(au) perthnasol y Cabinet ar ffurf atebion ysgrifenedig a gynhwyswyd yng Ngwŷs y Cyngor.

Dangosir y cwestiynau atodol hynny yr oedd angen ymateb ysgrifenedig arnynt isod.

Cwestiwn 7

Gofynnodd y Cynghorydd E W Fitzgerald am leoliadau'r 12 cynllun peilot lle'r oedd paneli solar yn mynd i gael eu gosod a chost ddangosol ar gyfer pob cynllun.

Dywedodd Aelod y Cabinet dros Drawsnewid Gwasanaethau y byddai ymateb ysgrifenedig yn cael ei ddarparu.

Cwestiwn 8

Dywedodd y Cynghorydd C A Holley nad oedd y rhestr o'r holl safleoedd ac adeiladau a drosglwyddwyd drwy ddulliau rheoli asedau i grwpiau cymunedol wedi cael ei chylchredeg.

Dywedodd Aelod y Cabinet dros y Gwasanaethau Plant y byddai ymateb ysgrifenedig yn cael ei ddarparu.

2) ‘Cwestiynau nad oes angen Cwestiynau Atodol ar eu cyfer' Rhan B

Cyflwynwyd dau (2) 'gwestiwn nad oedd angen cwestiynau atodol ar eu cyfer' Rhan B ar eu cyfer.

64. Rhybudd o Gynnig - Cymru Ddi-Niwclear

Cynigiwyd gan y Cynghorydd L S Gibbard a'i eilio gan y Cynghorydd R C Stewart.

"Mae Cyngor Abertawe yn nodi bod 2022 yn nodi 40 mlynedd ers i Gymru gael ei datgan yn 'ddi-niwclear' pan basiwyd penderfyniadau gan yr holl Gynghorau Sir ar y pryd, gan gynnwys Gorllewin Morgannwg, yn datgan eu hunain yn "barthau di-niwclear".

Mae Cyngor Abertawe yn datgan ei gefnogaeth i Gytundeb y Cenhedloedd Unedig ar Wahardd Arfau Niwclear (TPNW), cytundeb hanesyddol sy'n gwahardd ei lofnodwyr rhag datblygu, profi, a defnyddio arfau niwclear.

Mae Cyngor Abertawe yn cydnabod rheidrwydd creu byd heb arfau niwclear ac o'r herwydd mae'n beirniadu gwrthodiad llywodraeth y Deyrnas Unedig i arwyddo neu gadarnhau'r cytundeb nodedig hwn.

Mae Cyngor Abertawe yn galw ar lywodraeth y Deyrnas Unedig i weithio ar gyfer cael gwared ar arfau niwclear ar draws y byd drwy:

- *Arwyddo a chadarnhau'r TPNW, a thrwy hynny ymuno â'r mwyafrif byd-eang o wledydd sy'n gwrthwynebu arfau niwclear, a*
- *Defnyddio pob llwybr diplomyddol posib i weithio tuag at fyd di-niwclear."*

Cynigiodd y Cynghorydd C A Holley ddiwygiad i'r Hysbysiad o Gynnig. Mae'r diwygiad i newid y teitl i gynnwys y gair "arfau" yn benodol. "Hysbysiad o Gynnig - Cymru Heb Arfau Niwclear" fyddai'r teitl felly.

Nododd y Cynghorydd L S Gibbard ei bod yn cefnogi'r diwygiad Yr Hysbysiad o Gynnig Diwygiedig bellach yw:

"Hysbysiad o Gynnig – Cymru Heb Arfau Niwclear.

"Mae Cyngor Abertawe yn nodi bod 2022 yn nodi 40 mlynedd ers i Gymru gael ei datgan yn 'ddi-niwclear' pan basiwyd penderfyniadau gan yr holl Gynghorau Sir ar y

pryd, gan gynnwys Gorllewin Morgannwg, yn datgan eu hunain yn "barthau di-niwclear".

Mae Cyngor Abertawe yn datgan ei gefnogaeth i Gytundeb y Cenhedloedd Unedig ar Wahardd Arfau Niwclear (TPNW), cytundeb hanesyddol sy'n gwahardd ei lofnodwyr rhag datblygu, profi, a defnyddio arfau niwclear.

Mae Cyngor Abertawe yn cydnabod rheidrwydd creu byd heb arfau niwclear ac o'r herwydd mae'n beirniadu gwrthodiad llywodraeth y Deyrnas Unedig i arwyddo neu gadarnhau'r cytundeb nodedig hwn.

Mae Cyngor Abertawe yn galw ar lywodraeth y Deyrnas Unedig i weithio dros gael gwared ar arfau niwclear ar draws y byd drwy:

- *Arwyddo a chadarnhau'r TPNW, a thrwy hynny ymuno â'r mwyafrif byd-eang o wledydd sy'n gwrthwynebu arfau niwclear, a*
- *Defnyddio pob llwybr diplomyddol posib i weithio tuag at fyd di-niwclear."*

Yn unol â Rheol 30 Gweithdrefn y Cyngor sef "Pleidlais", gofynnwyd am bleidlais gofnodedig. Cofnodwyd y bleidlais ar y newid fel a ganlyn:

O blaid (56 o gynghorwyr)		
Y Cynghorwyr	**Y Cynghorwyr**	**Y Cynghorwyr**
C Anderson	J A Hale	P Lloyd
M Bailey	V A Holland	M W Locke
S Bennett	C A Holley	N L Matthews
P N Bentu	B Hopkins	J D McGettrick
P M Black	D H Hopkins	C L Philpott
J P Curtice	L James	J E Pritchard
A Davis	O G James	S Pritchard
P Downing	Y V Jardine	A Pugh
C R Doyle	A J Jeffery	S J Rice
M Durke	D H Jenkins	K M Roberts
V M Evans	J W Jones	R V Smith
E W Fitzgerald	M Jones	A H Stevens
R A Fogarty	S M Jones	R C Stewart
R Francis-Davies	S A Joy	L G Thomas
N Furlong	S E Keeton	G D Walker
L S Gibbard	H Lawson	L V Walton
F M Gordon	A S Lewis	T M White
K M Griffiths	M B Lewis	R Andrew Williams
H J Gwilliam	W G Lewis	-

Yn erbyn (4 Cynghorydd)		
Y Cynghorwyr	**Y Cynghorwyr**	**Y Cynghorwyr**
L R Jones	B J Rowlands	W G Thomas
A J O’Connor	-	-

Ymwrthod (0 cynghorydd)

Y Cynghorwyr	Y Cynghorwyr	Y Cynghorwyr
-	-	-

Wedi gadael y cyfarfod oherwydd datganiad o fudd (0 cynghorydd)		
Cynghorydd	**Cynghorydd**	**Cynghorydd**
-	-	-

Penderfynwyd mabwysiadu'r Hysbysiad o Gynnig a amlinellir uchod.

Sylwer: Ni wnaeth y Cynghorydd D Phillips bleidleisio gan nad oedd wedi bod yn bresennol ar gyfer yr holl drafodaeth.

Daeth y cyfarfod I ben am 7.00 pm

Cadeirydd